

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

بسمه تعالی

معاونت آموزش

دفتر طرح و برنامه های درسی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل

دوزنده کلاه چرمی

گروه شغلی

صنایع چرم، پوست و خز

کد ملی آموزش شغل

۷۳۱۸-۴۲-۰۲۳-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۳/۱۲/۱۵

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۱-۲۳-۰۴۲-۷۳۱۸

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع چرم، پوست و خز :

- آقای سید علی موسوی
- آقای رامک فرح آبادی
- آقای ارزنگ بهادری
- خانم زهرا زمانی زنوز
- خانم هایده رامش

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان قزوین
-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	شهناز بیرجندی	کارشناسی	تکنولوژی دوخت	مدیر و مربی آموزشگاه آزاد و مدرس دانشگاه	۳۴	تلفن ثابت: ۰۲۱-۵۵۶۶۸۰۲۳ تلفن همراه: ۰۹۱۲۱۵۴۵۹۴۶ ایمیل: valfajjr@yahoo.com آدرس:
۲	زهرا اسپروورینی	لیسانس	مدیریت تبلیغات تجاری	مربی اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان قزوین	۲۵	تلفن ثابت :- تلفن همراه: ۰۹۱۹۱۸۹۴۰۶۳ ایمیل :- آدرس :-
۳	معصومه طاهری سرشت	کارشناسی ارشد	مدیریت آموزشی	مدیر و مربی آموزشگاه آزاد و مدرس دانشگاه	۲۳	تلفن ثابت: ۰۲۱-۵۵۳۲۷۷۶۴ تلفن همراه: ۰۹۳۹۲۹۸۰۳۲۵ ایمیل :- آدرس :-
۴	فاطمه باستانی	لیسانس	مدیریت مالی	مدیر و مربی آموزشگاه آزاد	۲۰	تلفن ثابت: ۰۱۷-۳۴۲۲۳۴۰۶ تلفن همراه: ۰۹۱۱۱۷۷۴۵۱۷ ایمیل :- آدرس: گرگان-علی آبادکتول-خ امام رضا فردوسی ۳۸

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسؤلیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری ی-ا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود ی-ا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش ی-ک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در ی-ک مکان واقعی آموزش عملی بی-ی-ند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات ای است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل^۱ :	
دوزنده کلاه چرمی	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
دوزنده کلاه چرمی از مشاغل حوزه دوزنده البسه چرمی، صنایع چرم، پوست و خز بوده و شامل شایستگی های تشخیص چرم و مواد مصرفی مناسب کلاه، تهیه الگو کلاه، برش، اتصال و دوخت قطعات با دست و دستگاه، آسترکشی و تکمیل نهایی می گردد. این استاندارد که با رویکرد سبز تدوین شده با مشاغلی مانند فروشنده چرم و فروشنده محصولات چرمی در ارتباط است .	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی (دوره اول دبیرستان) حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامتی روحی و دست و بینایی مهارت های پیش نیاز :-	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۹۶ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۲۱ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۷۵ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵%	
- عملی : ۶۵%	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰%	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
دیپلم متوسطه با ۵ سال سابقه کار مرتبط یا فوق دیپلم با ۳ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

این استاندارد، شامل آموزش مراحل تولید کلاه های چرمی و تلفیقی چرم ، پوست و خز و پارچه برای زنان و مردان می باشد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Hatter

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	تشخیص چرم و مواد مصرفی مناسب کلاه
۲	تهیه الگو کلاه
۳	برش
۴	اتصال و دوخت قطعات با دست
۵	اتصال و دوخت قطعات با دستگاه
۶	آسترکشی و تکمیل نهایی

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۷	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چرم بزی چرم مصنوعی مناسب خز پوست پارچه روبان و سایر تزیینات رایانه تجهیزات نمایش عکس و فیلم وازلین	دانش :			
			۱ ساعت	- ویژگی های چرم مناسب کلاه
			۳۰ دقیقه	- ویژگی های مواد مصرفی جهت تزیین (خز، پوست، روبان و...)
			۳۰ دقیقه	- ویژگی نخ مناسب
			۳۰ دقیقه	- روش لکه گیری از چرم ها
			۳۰ دقیقه	- روش نگهداری از محصولات چرمی
	مهارت :			
		۳		- تشخیص چرم مناسب جهت تولید کلاه
		۱		- انتخاب و تشخیص مواد مصرفی مناسب جهت تزیین و تلفیق با چرم در کلاه
		۱		- انتخاب نخ مناسب دوخت دست و چرخ
		۱		- لکه گیری چرم ها
		۱		- نگهداری از محصولات تولید شده
	نگرش :			
				- دقت در انتخاب چرم و مواد مصرفی مناسب و مرغوب
ایمنی و بهداشت :				
			- دقت در عدم استفاده از چرم آلوده و کپک زده	
توجهات زیست محیطی :				
			- استفاده بهینه از انرژی	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۱	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
طلق				دانش :
مقوای رسم			۳۰ دقیقه	- روش تهیه الگوی حجمی
کاغذ الگو			۳۰ دقیقه	- اندازه های استاندارد جهت تولید انبوه
متر خیاطی			۳۰ دقیقه	- روش اندازه گیری دور سر
خط کش			۳۰ دقیقه	- روش تهیه قطعات الگوی کلاه لبه دار مردانه و زنانه
قیچی			۳۰ دقیقه	- روش تهیه الگوی کلاه رو گوشی مردانه
کاتر			۳۰ دقیقه	- الگوی کلاه چرمی با تلفیق خز، پوست، پارچه و...
مداد و خودکار			۳۰ دقیقه	- روش تهیه الگوی تزئینات کلاه
قالب سر			۳۰ دقیقه	- سجاف جدا و سرهم
پارچه متقال			۳۰ دقیقه	
چسب نواری			۳۰ دقیقه	
چسب مایع			۳۰ دقیقه	
				مهارت :
		۱		- تبدیل طرح دو بعدی به الگوی حجمی
		۲		- تعیین اندازه های مناسب کلاه ها (زنانه، مردانه و بچگانه)
		۲		- تهیه قطعات الگوی کلاه لبه دار
		۲		- تهیه الگوی کلاه رو گوشی
		۱		- تهیه الگوی قطعات تلفیقی و تزئینات کلاه
		۱		- تهیه سجاف جدا و سرهم
		۲		- تهیه نمونه پارچه ای کلاه (پاترون تیپ) جهت کنترل الگو
				نگرش :
				- دقت در اندازه گیری

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: تهیه الگو کلاه
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت نکات ایمنی در زمان استفاده از وسایل برنده			
	توجهات زیست محیطی : - تفکیک زباله های خشک - استفاده بهینه از انرژی			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : برش
	جمع	عملی	نظری	
	۱۷	۱۳	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چرم طبیعی				دانش :
چرم مصنوعی			۱	- قسمت های مناسب چرم، خز و پوست برای استفاده در قطعات مختلف
پارچه				
خز			۱	- ابزارهای برش چرم و پوست و روش صحیح استفاده از هر یک
پوست				
آستر(آنقوره ، ساتن و...)			۳۰دقیقه	- ابزارهای برش آستر و روش صحیح استفاده از آن ها
کاتر			۳۰دقیقه	- روش های آماده سازی و ثابت نمودن ابعاد چرم جهت برش
گزن			۱	- روش چیدمان الگو و برش قطعات مختلف
قیچی پارچه				
قیچی چرم				مهارت :
الگوی آماده یا شابلون شده		۱		- آماده سازی و ثابت نمودن ابعاد چرم جهت برش
خودکار ژله ای		۲		- چیدمان مناسب الگو و استفاده بهینه از مواد مصرفی
طلق		۲		- انتخاب بخش های مناسب چرم یا پوست برای قطعات الگو
فریم کلاه			۴	- استفاده صحیح از ابزار برش و اجرای برش
کرپ				
خط کش فلزی		۱		- برش سجاف جدا و سرهم
تخته کار		۱		- برش لبه کلاه و طلق آن
			۱	- برش تزیینات
			۱	- آماده سازی فریم برای کلاه در صورت نیاز
				نگرش :
				- صرفه جویی
				- دقت در تمیزی کار

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : برش
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت اصول ایمنی در استفاده از ابزار برش -			
	توجهات زیست محیطی : - تفکیک زباله های خشک - با صرفه جویی در چرم از آلودگی محیط زیست پیشگیری شود.			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: اتصال و دوخت قطعات با دست
	جمع	عملی	نظری	
	۲۱	۱۷	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سوزن دست (مخصوص دوخت چرم)				دانش :
مشته			۱	- ابزار دوخت دستی و کاربرد صحیح هریک
تخته کار			۱	- روش اتصال قطعات به صورت ساده و حجمی
نخ مناسب			۱	- روش اتصال صحیح قطعات با چسباندن
چسب			۱	- روش دوخت با دست و دوخت های مورد نیاز
کاردک			۱	
قلم مو				مهارت :
سنبه		۳		- اجرای صحیح چسب کاری و اتصال قطعات به ترتیب مناسب
گیره معمولی		۱۰		- اجرای دوخت ۲ نمونه کلاه چرمی و تلفیقی با دست
کرپ		۲		- دوخت سجاف
خودکار اکلیلی		۲		- دوخت تزئینات
				نگرش :
				- استفاده از چسب استاندارد
				- دقت در تمیزی کار
				- استفاده از تزئینات مناسب با فرهنگ ایرانی - اسلامی
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت اصول ایمنی در استفاده از حلال و چسب
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک زباله های خشک
				- استفاده از چسب و حلال استاندارد
				- مصرف بهینه از انرژی

	زمان آموزش			عنوان: دوخت قطعات با دستگاه
	جمع	عملی	نظری	
	۲۱	۱۷	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چرخ خیاطی راسته دوز و				دانش:
خانگی			۳۰ دقیقه	- ابزار دوخت ماشینی
سوزن چرخ			۱ ساعت	- روش راه اندازی و استفاده از چرخ راسته دوز و خانگی
مشته چسب			۱ ساعت	- روش تعویض و تنظیم سوزن چرخ
نخ مناسب			۱ ساعت	- شماره سوزن مناسب دوخت چرم طبیعی و مصنوعی، پوست، خز، پارچه
کاردک			۱ ساعت	- روش نگهداری از چرخ
قلم مو			۳۰ دقیقه	مهارت:
گریس				- راه اندازی، تنظیم و تعویض سوزن چرخ ها
روغن چرخ			۲ ساعت	- استفاده صحیح از دستگاه و اجرای دوخت
پایه غلتک دار			۲ ساعت	- اتصال قطعات، اجرای دوخت های مورد نیاز و دوخت ۴ نمونه کلاه چرمی و تلفیقی
گیره معمولی			۱۲ ساعت	- نگهداری چرخ
وازلین			۱ ساعت	نگرش:
				- دقت در تمیزی دوخت
				ایمنی و بهداشت:
				- رعایت نکات ایمنی در زمان استفاده از چرخ
				- رعایت اصول ایمنی در استفاده از وسایل برقی
				توجهات زیست محیطی:
				- تفکیک زباله های خشک
				- استفاده بهینه از انرژی

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : آسترکشی و تکمیل نهایی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۱۰	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
آستر (آنقوره، ساتن و ...) چرخ خیاطی سوزن دست و چرخ نخ گریس روغن پایه غلتک دار گیره معمولی	دانش :			
			۳۰ دقیقه	- ویژگی پارچه مناسب آستر
			۱۵ دقیقه	- زمان استفاده از آستر و لزوم آن
			۳۰ ساعت	- روش جا سازی و دوخت آستر
			۳۰ دقیقه	- روش فرم دادن به کلاه
			۱۵ دقیقه	- روش صحیح نگهداری محصول تا زمان تحویل
	مهارت :			
		۳۰ دقیقه		- تشخیص لزوم یا عدم لزوم آستر
		۱ ساعت		- انتخاب پارچه مناسب آستری
		۲ ساعت		- تمیز دوزی
		۱ ساعت		- جاسازی آستر
		۴ ساعت		- دوخت آستر با دست و چرخ
		۱ ساعت		- فرم دادن و آماده بسته بندی نمودن
		۳۰ دقیقه		- نگهداری صحیح محصول تولید شده
	نگرش :			
				- رعایت تمیزی در دوخت
	ایمنی و بهداشت :			
			- رعایت نکات ایمنی در زمان استفاده از ابزار و تجهیزات دوخت	
			- رعایت اصول ایمنی در استفاده از وسایل برقی	
توجهات زیست محیطی :				
			- تفکیک زباله های خشک	
			- استفاده بهینه از انرژی	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	تخته کار	استاندارد - کارگاه چرم - شیشه ای یا فایبرگلاس	۳	
۲	چرخ خیاطی	راسته دوز و خانگی	۵	
۳	رایانه	Pentium 4	۱	
۴	تجهیزات نمایش عکس و فیلم	ویدئو پروژکتور	۱	
۵	میز کار	استاندارد	۳	

توجه: - تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	سوزن	دستی مخصوص دوخت چرم	۱ بسته	
۲	مشته	استاندارد	۵	
۳	کاردک	استاندارد	۵	
۴	قلم مو	متوسط ۲ سانتی متری - ۰/۵ سانتی متری	۵	
۵	سوزن	چرخ	۱ بسته	
۶	کاتر	استاندارد	۵	
۷	گزن	استاندارد	۵	
۸	قیچی پارچه	معمولی	۵	
۹	قیچی چرم	استاندارد	۵	
۱۰	الگوی آماده	انواع متداول کلاه	۳ سری	
۱۱	خودکار ژله ای	در سه رنگ مختلف	۵	
۱۲	قالب سر	استاندارد	۳	
۱۳	متر خیاطی	نواری	۲	
۱۴	پایه غلتکی	مخصوص چرخ	۳	
۱۵	سنه	۱-۱/۵ و ۲	۳	
۱۶	کرپ	پاک کن چرم	۱	
۱۴	خط کش	فلزی - ۵۰ سانتی متری	۳	

توجه: ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	چرم طبیعی	بزی	۱ لش متوسط	(۵-۶ پا)
۲	مداد	HB	۳	
۳	پارچه	حلقوی درشت باف	۰/۵ متر	
۴	پارچه آستری	آنقوره، ساتن و ...	۱ متر	
۵	نخ	۳ رنگ	۱ دوک	
۶	چسب	صنعتی	۱ قوطی	
۷	گریس	معمولی	۱ قوطی	
۸	روغن چرخ	سفید	۱ شیشه	
۹	چرم	مصنوعی مناسب	۱ متر	
۱۰	خز	جهت تزیین	۲۵۰ سانتی متر	
۱۱	پوست	جهت تزیین	۲۵۰ سانتی متر	
۱۲	طلق	مناسب	۱	
۱۳	پارچه متقال	معمولی	۲ متر	
۱۴	کاغذ الگو	معمولی	۲ برگ	
۱۵	تزیینات	روبان و.... مناسب تزیین کلاه	۵ نوع	
۱۶	فریم کلاه	پلاستیکی	۵	
۱۷	چسب نواری	مخصوص کاغذ	۱	
۱۸	چسب مایع	رولی مخصوص کاغذ	۱	
۱۹	وازلین	معمولی - خالص	۱ قوطی	
۲۰	گیره	معمولی کاغذ کوچک، متوسط و بزرگ	۳ بسته	
۲۱	مقوا	مخصوص رسم	۱ برگ	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .